Οδηγός δημιουργίας προσβάσιμων διαλέξεων

Μονάδα Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Στήριξης Φοιτητών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα....1

1. Εισαγωγή....2

2. Αναστοχασμός στην πρακτική....3

2.1 Προγραμματισμός διαλέξεων....3

2.2 Παράδοση διαλέξεων....9

2.3 Μετά από διαλέξεις....12

3. Αντανάκλαση από τη νομική γωνία....14

3.1 Όταν προετοιμάζω και παραδίδω διαλέξεις, υπάρχουν νομικές υποχρεώσεις που πρέπει να γνωρίζω;....14

3.2 Δεν υπάρχει περίπτωση να μάθω εκ των προτέρων ποιοι είναι οι φοιτητές με αναπηρία στην τάξη μου! Ωστόσο, θεωρώ ότι γνωρίζω πραγματικά εάν οι φοιτητές με αναπηρία το έχουν πει σε κάποιον άλλο στο ίδρυμα;....15

3.3 Ανησυχώ ότι εάν κάνω τις σημειώσεις της διάλεξής μου διαθέσιμες στον ιστότοπο του τμήματος , οι φοιτητές θα σταματήσουν να έρχονται στις διαλέξεις. Με ποιους τρόπους μπορεί να απαιτήσει ο νόμος να εγκαταλείψω τις πρακτικές διαλέξεων;....15

3.4 Ο προϋπολογισμός του τμήματός μας δεν θα μπορέσει ποτέ να πληρώσει για υποτιτλισμό βίντεο, λήψη σημειώσεων διαλέξεων στον Ιστό, ανακαίνιση αιθουσών διαλέξεων και ούτω καθεξής. Σίγουρα ο νόμος δεν μπορεί να μας υποχρεώσει να παρέχουμε ή να αλλάξουμε αυτό που δεν έχουμε την πολυτέλεια να παρέχουμε ή να αλλάξουμε;....16

4 . Περαιτέρω πόροι....16

1. Εισαγωγή

Αυτό το φυλλάδιο προορίζεται να υποστηρίξει το ακαδημαϊκό προσωπικό στην αναθεώρηση των προγραμμάτων σπουδών και να βοηθήσει να αποφασίσει εάν απαιτείται ή επιθυμητή κάποια αλλαγή. Φυσικά, η εφαρμογή της αλλαγής μπορεί να εμπλέκει και άλλους στο ακαδημαϊκό τμήμα ή μονάδα, ή στο ευρύτερο ίδρυμα ή πέραν αυτού, όπως επαγγελματικούς φορείς ή εθνικούς οργανισμούς. Ο στόχος είναι να εντοπιστούν και στη συνέχεια να αρθούν ή να μειωθούν τα ακούσια εμπόδια, τα οποία εμποδίζουν τους φοιτητές με αναπηρία να συμμετάσχουν επιτυχώς σε μαθήματα και προγράμματα σπουδών.

Η εξελισσόμενη νομοθεσία προωθεί την απόκλιση από τις πιο **ad hoc**, αντιδραστικές απαντήσεις στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία. Αυτό υποδηλώνει ότι, όπου είναι δυνατόν, οι πρακτικές διαλέξεων θα πρέπει να είναι προσπελάσιμες με σχεδιασμό, έτσι ώστε να χρειάζονται μόνο ελάχιστες προσαρμογές, για τα άτομα. Ο σχετικά μεγάλος αριθμός φοιτητών στις διαλέξεις μαζί με το δικαίωμα των φοιτητών με αναπηρία να ζητήσουν εμπιστευτικότητα σχετικά με την ύπαρξη και τη φύση της αναπηρίας τους ενισχύει την προσέγγιση του προσιτού σχεδιασμού διαλέξεων και την αποφυγή του αποκλεισμού ή της αναγνώρισης συγκεκριμένων φοιτητών με αναπηρία για να παρέχουν αυτό που αυτοί ως άτομα ανάγκη για να επωφεληθείτε από τη διάλεξη.

Οι συνήθεις πρακτικές διαλέξεων πολλών τμημάτων, όπως η τοποθέτηση γενικών εξόδων και περιγραμμάτων διαλέξεων σε ιστότοπους των τμημάτων πριν από τις διαλέξεις ή η συνήθης χρήση μικροφώνων, αναμφίβολα μειώνουν την ανάγκη να θεωρηθεί ότι η παροχή για φοιτητές με ειδικές ανάγκες είναι ξεχωριστή ή πρόσθετη. Στη συνέχεια, όπου η πρακτική ρουτίνας είναι ανεπαρκής για τις απαιτήσεις ορισμένων φοιτητών, τα συστήματα επικοινωνίας του πανεπιστημίου και των τμημάτων θα είναι το κλειδί για να διασφαλιστεί ότι, με τη συγκατάθεση των φοιτητών, ό,τι απαιτείται παρέχεται από όλο το προσωπικό, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού μερικής απασχόλησης ή των προσκεκλημένων καθηγητών.

2. Αναστοχασμός στην πρακτική

Οι αποτελεσματικές διαλέξεις πρέπει να είναι δομημένες, καλά σχεδιασμένες μαθησιακές εμπειρίες που αποσπούν τους φοιτητές από τον παθητικό, στενογραφικό ρόλο και παρέχουν ένα απαιτητικό μαθησιακό περιβάλλον. (Lecturing for Learning, by Jennifer Horgan, A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education**,** 1999).

Ενώ ο ρόλος και η χρησιμότητα των διαλέξεων συνεχίζουν να αποτελούν θέματα συζήτησης και διαφωνιών μεταξύ του ακαδημαϊκού προσωπικού, ίσως λίγοι θα αμφισβητούσαν τον ισχυρισμό ότι ο στόχος πρέπει να είναι η αποτελεσματική μάθηση των φοιτητών. Το γενικό ερώτημα της ακόλουθης συζήτησης είναι επομένως, «Τι πρέπει να κάνουν οι διδάσκοντες για να επιτύχουν τον ίδιο στόχο, δηλαδή αυτόν της αποτελεσματικής μάθησης στις διαλέξεις, για φοιτητές με ειδικές ανάγκες;». Αυτό μπορεί να εξεταστεί σε στάδια ως εξής:

- Σχεδίαση διαλέξεων
- Παράδοση διαλέξεων
- Μετά από τις διαλέξεις.

2.1 Προγραμματισμός διαλέξεων

Οι διαλέξεις παρέχουν ένα οικονομικά αποδοτικό μέσο διδασκαλίας μεγάλων ομάδων φοιτητών. Σε ορισμένα ιδρύματα, αρκετές εκατοντάδες φοιτητές μπορεί να αποτελούν μια τέτοια «μεγάλη ομάδα». Αυτό αναπόφευκτα εγείρει το ερώτημα πώς να προγραμματιστεί αποτελεσματικά μια διάλεξη για την κάλυψη των ποικίλων αναγκών μεγάλων τάξεων στις οποίες κάποιο συχνά άγνωστο ποσοστό φοιτητών μπορεί να έχει αποκαλύψει στο ίδρυμα ότι είναι ανάπηροι, αλλά όπου οι σχετικές πληροφορίες δεν έχουν διαβιβαστεί στο διδακτικό προσωπικό. Σε τέτοιες συνθήκες, είναι ίσως δύσκολο να αντιμετωπιστεί επαρκώς μια ποικιλία αναγκών των φοιτητών την ημέρα ή τις ημέρες που δίνονται οι διαλέξεις.

Χρήσιμες ερωτήσεις για να βοηθήσουν την προετοιμασία μπορεί να είναι, «Τι περιμένετε να μπορούν να κάνουν οι φοιτητές στη διάλεξή σας;» και "Τι μπορείτε να κάνετε για να προβλέψετε την πιθανότητα κάποιοι φοιτητές να μην μπορούν να το κάνουν αυτό ή αυτά τα πράγματα;" Ενώ ένας κατάλογος είναι πιθανό να εξαρτάται από την αντίληψη για το ποιος είναι ο σκοπός των διαλέξεων, μπορεί να περιλαμβάνει τις προσδοκίες ότι οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

1. Να παρακολουθήσουν τη διάλεξη
2. Να χρησιμοποιήσουν Powerpoint, βίντεο ή διαδραστική τεχνολογία
3. Να κάνουν χρήση φυλλαδίων ή άλλου γραπτού υλικού
4. Να λαμβάνουν και να καταγράφουν προφορικά παραδοτέες πληροφορίες και ιδέες
5. Να ενθουσιαστούν, ίσως και να εμπνευστούν, από το θέμα της διάλεξης
6. Να φύγει με ένα αρχείο της διάλεξης που δίνει ώθηση για περαιτέρω μελέτη
7. Να επωφεληθούν από οδηγίες προς περαιτέρω πηγές ανάγνωσης ή άλλο υλικό.

Η προετοιμασία οποιασδήποτε συγκεκριμένης σειράς διαλέξεων είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί σε ένα υπόβαθρο στο οποίο η προδιαγραφή του μαθήματος έχει ήδη καθορίσει τον ρόλο των διαλέξεων στο μάθημα και όπου έχουν ήδη καθοριστεί μεγαλύτερα ζητήματα πολιτικής, όπως οι απαιτήσεις παρακολούθησης. Είναι αναμενόμενο, ωστόσο, ότι μια τέτοια πολιτική θα έχει κάνει αναφορά στο σενάριο στο οποίο ορισμένοι φοιτητές ενδέχεται να μην μπορούν να παρακολουθήσουν από καιρό σε καιρό. Ορισμένοι φοιτητές με αναπηρία, αν και ίσως λίγοι, μπορεί να γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι η συμμετοχή μπορεί μερικές φορές να είναι αδύνατη. Αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι αιτούντες και οι νέοι φοιτητές γνωρίζουν τυχόν αδιαπραγμάτευτες απαιτήσεις συμμετοχής και ποιες εναλλακτικές μπορεί να είναι διαθέσιμες όπου η συμμετοχή δεν είναι δυνατή.

Είναι περιττό να πούμε ότι οι φοιτητές που δεν γνωρίζουν πού ή πότε θα γίνει η διάλεξη είναι απίθανο να μπορέσουν να παρευρεθούν. Για ορισμένους φοιτητές με ειδικές ανάγκες, η πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία ή το χρόνο διεξαγωγής των

διαλέξεων θα είναι το κλειδί για τη συμμετοχή. Για παράδειγμα, οι φοιτητές που χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια θα χρειαστούν πρόσβαση σε πίνακες ανακοινώσεων, σε προσβάσιμες τοποθεσίες, σε προσβάσιμα ύψη. Οι φοιτητές με κάποια προβλήματα όρασης δεν θα μπορούν να διαβάσουν κάποιες έντυπες ανακοινώσεις ή εγχειρίδια τμημάτων ή χρονοδιαγράμματα ή πληροφορίες που βασίζονται στον ιστό που δεν έχουν κατασκευαστεί σύμφωνα με τις οδηγίες προσβασιμότητας στον Ιστό. Οι φοιτητές που είναι κωφοί ή βαρήκοοι μπορούν να χάσουν προφορικές ανακοινώσεις σχετικά με την επανατοποθέτηση των διαλέξεων.

Η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων σε όλους τους φοιτητές σχετικά με τις αλλαγές στην τάξη είναι πιθανό να είναι ένα γενικά αποτελεσματικό μέσο επικοινωνίας πληροφοριών σχετικά με τις ώρες και τις τοποθεσίες των διαλέξεων.

Η προσβασιμότητα του χώρου των διαλέξεων είναι επίσης καθοριστική για τη συμμετοχή. Και ορισμένοι φοιτητές με αναπηρία μπορεί να μπορούν να παρακολουθήσουν υπό ορισμένες συνθήκες, αλλά όχι σε άλλες. Ένας μαθητής (ή λέκτορας) που χρησιμοποιεί αναπηρικό καροτσάκι χρειάζεται έναν κατάλληλα προσβάσιμο χώρο για τη διάλεξη. Αλλά ένα υπερπλήρες αμφιθέατρο μπορεί να είναι εξίσου απρόσιτο για έναν μαθητή που βιώνει πανικό ή άγχος σε πολυσύχναστους χώρους.

Η «φυσική προσβασιμότητα των αμφιθεάτρων», λοιπόν, σημαίνει διαφορετικά πράγματα για διαφορετικούς φοιτητές με αναπηρία και μπορεί κάλλιστα να αφορά άλλα ζητήματα εκτός από το εάν μια διαδρομή ή είσοδος έχει ράμπες ή ανελκυστήρες. Πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη τα έπιπλα και οι διαθέσιμες εγκαταστάσεις. Πολλά αμφιθέατρα επιτρέπουν στα άτομα σε αναπηρικά καροτσάκια ελάχιστη ή καθόλου επιλογή σχετικά με την περιοχή του θεάτρου που μπορούν να χρησιμοποιήσουν. Σε ορισμένα αμφιθέατρα, η πρόσβαση για άτομα σε αναπηρικά καροτσάκια είναι μόνο στο πίσω μέρος, και αυτό είναι πραγματικά άχρηστο για άτομα που έχουν επιπλέον προβλήματα ακοής ή όρασης, για παράδειγμα, ή που θέλουν απλώς να κάθονται δίπλα σε φίλους.

Σε μια αξιολόγηση της προσβασιμότητας ενός αμφιθεάτρου γενικά, τα ερωτήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη περιλαμβάνουν:

- Υπάρχουν πάγκοι ή τραπέζια στο απαιτούμενο ύψος, για παράδειγμα για φοιτητές που χρησιμοποιούν αναπηρικά καροτσάκια;
- Υπάρχει δυνατότητα επιλογής θέσης στο αμφιθέατρο σε φοιτητές που χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια;
- Εάν οι χώροι για φοιτητές που χρησιμοποιούν αναπηρικά αμαξίδια είναι περιορισμένοι, ποιες ρυθμίσεις υπάρχουν για την αντιμετώπιση τυχόν πρόσθετων απαιτήσεων, όπως η ανάγκη εγγύτητας σε οθόνες ή με ηχεία;
- Υπάρχουν σημεία δικτύου και τροφοδοσίας για τη χρήση βασικού εξοπλισμού από τους φοιτητές;
- Υπάρχει κάποιο κάθισμα που παρέχει καλή στήριξη στην πλάτη;
- Υπάρχει βρόχος επαγωγής ή μικρόφωνο που μπορεί να χρειαστούν από φοιτητές που είναι κωφοί ή βαρήκοοι;
- Μπορεί να ρυθμιστεί η ένταση του φωτισμού;

Οι διδάσκοντες συχνά δεν μπορούν να επιλέξουν αμφιθέατρα, αλλά όταν διαπιστωθεί ότι ένας συγκεκριμένος χώρος είναι ακατάλληλος για ορισμένους φοιτητές, θα είναι σημαντικό να ενημερώσουν εκείνους που έχουν τη σχετική ευθύνη και να ζητήσουν τη μετεγκατάσταση της τάξης όπου είναι δυνατόν, ή να κάνουν άλλα είδη προσαρμογών όπου αυτό δεν είναι δυνατό.

Ακριβώς όπως η φυσική τοποθεσία και οι εγκαταστάσεις ενός αμφιθεάτρου μπορεί να το καταστήσουν προσβάσιμο ή μη προσβάσιμο με διάφορους τρόπους, τα προετοιμασμένα υλικά για τη διάλεξη, όπως διαφάνειες Powerpoint, βίντεο ή διαδραστική τεχνολογία πρέπει επίσης να σχεδιαστούν με βάση την προσβασιμότητα. Το χρώμα, η αντίθεση, ο όγκος του κειμένου, το μέγεθος γραμματοσειράς και άλλα στυλ παίζουν ρόλο στην αναγνωσιμότητα των γενικών εξόδων και των διαφανειών Powerpoint . Κατά κανόνα, η γραμματοσειρά Arial ή Verdana σε ελάχιστο μέγεθος γραμματοσειράς 30, με έντονη αντίθεση μεταξύ κειμένου και χρώματος φόντου, ανάμεικτα γράμματα και όχι όλα κεφαλαία, έντονη γραφή και όχι υπογράμμιση ή πλάγιους χαρακτήρες, αριστερά

στοιχισμένο κείμενο, είναι χαρακτηριστικά που μεγιστοποιούν την προσβασιμότητα. Απαιτείται επίσης έντονη αντίθεση για το διαγραμματικό υλικό, και παρόλο που μπορεί να είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθεί χρώμα, είναι χρήσιμο εάν δεν χρησιμοποιείται μόνο το χρώμα για τη μετάδοση πληροφοριών ή νοήματος.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται μερικοί φοιτητές με ειδικές ανάγκες να εξακολουθούν να μην μπορούν να έχουν πρόσβαση σε παρουσιάσεις Powerpoint, ακολουθώντας όλες τις σαφείς οδηγίες εκτύπωσης. Η στρατηγική διάθεσης του υλικού εκ των προτέρων, σε ψηφιακή μορφή, θα επιτρέψει την πρόσβαση μέσω κατάλληλου υλικού και λογισμικού, όπως λογισμικό μεγέθυνσης ή ανάγνωσης οθόνης. Αυτή φαίνεται να είναι μια ιδιαίτερα ασφαλής στρατηγική όπου μπορεί να μην γνωρίζουν οι διδάσκοντες, εκ των προτέρων, τις ιδιαίτερες ανάγκες των φοιτητών, ιδιαίτερα σε μια μεγάλη τάξη.

Εάν είναι πιθανό ορισμένοι φοιτητές να χρειαστεί να διαβάσουν τα χείλη, τότε η παροχή μιας περιγραφής και του πλαισίου της διάλεξης εκ των προτέρων θα είναι κρίσιμης σημασίας για να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική ανάγνωση των χειλιών. Ίσως είναι πιο πιθανό οι διδάσκοντες να γνωρίζουν εκ των προτέρων εάν ένας φοιτητής χρειάζεται να χρησιμοποιήσει διερμηνέα νοηματικής γλώσσας. Σε αυτήν την περίπτωση, είναι απαραίτητο για τον διερμηνέα και τον μαθητή να έχουν επινοήσει και συμφωνήσει σημεία για τη γλώσσα που είναι ίσως τεχνική και άγνωστη και στους δύο. Η στρατηγική της δημιουργίας περιγραμμάτων διαλέξεων και αντιγράφων γενικών εξόδων και παρουσιάσεων Powerpoint διατίθενται εκ των προτέρων ψηφιακά χρησιμεύει ως αποτελεσματική πρόβλεψη των αναγκών πολλών φοιτητών με ειδικές ανάγκες.

Ένα βίντεο μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε μια διάλεξη ως ενδιαφέρουσα πλευρά ή ως κρίσιμο στοιχείο του μαθήματος. Το πώς ή αν ένα βίντεο μπορεί να γίνει προσβάσιμο εξαρτάται από τον σκοπό και το πλαίσιο χρήσης του. Ο υποτιτλισμός ενός βίντεο μπορεί να είναι εξαιρετικά χρήσιμος και κατάλληλος για μια διάλεξη Πολιτικής. Ωστόσο, σε ένα συγκεκριμένο μάθημα της Σύγχρονης Γλώσσας, ο σκοπός της χρήσης του μπορεί να είναι να βοηθήσει στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των φοιτητών στην ακουστική κατανόηση και, ως εκ τούτου, οι υπότιτλοι ή η παροχή μεταγραφής μπορεί να ανατρέψουν αυτόν τον εκπαιδευτικό σκοπό. Οι φοιτητές που είναι κωφοί ή βαρήκοοι ενδέχεται να αποκλειστούν από τα πλεονεκτήματα ενός βίντεο που δεν υποστηρίζεται από υπότιτλους ή μεταγραφή.

Οι φοιτητές που είναι τυφλοί ή με μειωμένη όραση ενδέχεται να αποκλειστούν από τα οφέλη ενός βίντεο που δεν περιέχει ηχητική περιγραφή βασικών οπτικών πληροφοριών. Σαφώς, η προετοιμασία των λειτουργιών προσβασιμότητας για βίντεο απαιτεί χρόνο και πρέπει να προγραμματιστεί πολύ εκ των προτέρων.

Όλο και περισσότερο, η ανάπτυξη τεχνολογικών καινοτομιών για την υποστήριξη των αλλαγών στις τεχνικές διδασκαλίας σημαίνει ότι οι αίθουσες διδασκαλίας μπορούν να εφοδιάζονται με εξοπλισμό όπως πληκτρολόγια που επιτρέπουν στους φοιτητές να καταγράφουν την απάντησή τους σε ένα πρόβλημα που θέτει ο καθηγητής. Αν και ελπίζουμε ότι τέτοιες εξελίξεις γίνονται με επίγνωση των πιθανών αναγκών των φοιτητών με ειδικές ανάγκες, η διδασκαλία του προσωπικού προγραμματισμού γύρω από αυτήν την τεχνολογία απαιτεί να εξεταστεί πώς, για παράδειγμα, οι φοιτητές με αισθητηριακές αναπηρίες ή με μειωμένη χειρωνακτική επιδεξιότητα θα αποκομίσουν το ίδιο όφελος από τι έχουν να προσφέρουν οι καινοτομίες.

Φυλλάδια και άλλο γραπτό υλικό, όπως φύλλα σχολίων ή αξιολόγησης, ιδανικά θα πρέπει να είναι διαθέσιμα πριν από τη διάλεξη, έτσι ώστε να υπάρχει χρόνος για οποιαδήποτε αναμόρφωση απαιτείται, σε προσβάσιμη γραμματοσειρά, μέγεθος γραμματοσειράς, χρώμα χαρτιού κ.λπ. Μια εναλλακτική στρατηγική όπου υπάρχουν λιγότερες ευκαιρίες για προγραμματισμό, ίσως, θα ήταν να προσφέρουμε, στη διάλεξη, μερικά αντίγραφα σε μεγαλύτερο μέγεθος γραμματοσειράς ή γραπτό υλικό σε δίσκο. Ένα μειονέκτημα αυτής της στρατηγικής είναι ότι η αποτελεσματικότητά της μπορεί να βασίζεται στο ότι οι φοιτητές «αποκαλύπτουν» στην τάξη ότι έχουν αυτήν την απαίτηση, και ορισμένοι φοιτητές με αναπηρία προτιμούν οι ανάγκες τους να καλύπτονται διακριτικά και ως θέμα ρουτίνας. Ένα περαιτέρω πιθανό μειονέκτημα είναι όταν υπάρχει πρόθεση να γίνει αναφορά στα υλικά ή να εργαστεί με αυτά κατά τη διάρκεια της διάλεξης. Μια έκδοση σημειώσεων σε δίσκο που θα χρησιμοποιηθεί αργότερα μπορεί να είναι κατάλληλη για έναν μαθητή που χρησιμοποιεί τη γραφή Braille, αλλά χωρίς την κατάλληλη τεχνολογία πρόσβασης, μια έκδοση δίσκου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά τη διάρκεια της διάλεξης. Και ενώ ένας φοιτητής που χρησιμοποιεί Braille μπορεί να είναι σε θέση να διαβάσει ένα έντυπο αξιολόγησης Braille, για παράδειγμα, πρέπει να σκεφτεί πώς προορίζεται να το συμπληρώσει ο φοιτητής.

2.2 Παράδοση διαλέξεων

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το στυλ και οι συνήθειες παράδοσης των καθηγητών πρέπει να επηρεάζουν την εμπειρία των φοιτητών με αναπηρία στις διαλέξεις, όπως πράγματι κάνουν σε όλους τους φοιτητές.

Οι τεχνικές του διδάσκοντα που προσδιορίστηκαν από τους φοιτητές ως ιδιαίτερα χρήσιμες ήταν:

- χρήση περιγραμμάτων και λιστών
- παράδοση με ρυθμό ώστε να επιτρέπεται η λήψη σημειώσεων
- παύση που επιτρέπει διευκρίνιση
- μικρά διαλείμματα για ανασκόπηση υλικού/προσωπικών αντιδράσεων/ερωτήσεων
- τελική ανακεφαλαίωση των κύριων σημείων

Η παραπάνω περιγραφή των τεχνικών διαλέξεων που εκτιμώνται γενικά από τους φοιτητές είναι μια καλή απεικόνιση του σημείου ότι αυτό που μπορεί να χρειαστεί να κάνει επιπρόσθετα το μεμονωμένο προσωπικό διδασκαλίας για να διασφαλίσει ότι οι φοιτητές με αναπηρία μπορούν να επωφεληθούν από τις διαλέξεις εξαρτάται σε κάποιο βαθμό από τις υπάρχουσες πρακτικές.

Είναι πιθανώς επίσης αλήθεια ότι ορισμένες πρακτικές είναι ιδιαίτερα κρίσιμες για ορισμένους φοιτητές με αναπηρία. Είναι χρήσιμο σε πολλούς φοιτητές εάν ο καθηγητής μιλάει καθαρά και σκόπιμα, όχι πολύ γρήγορα, κοιτάει μπροστά, δεν κινείται συνεχώς και δεν γυρίζει την πλάτη της στην τάξη για να χρησιμοποιήσει πίνακα. Αλλά χωρίς προσοχή σε αυτές τις λεπτομέρειες, ορισμένοι φοιτητές με αναπηρία, για παράδειγμα φοιτητές που βασίζονται στην ανάγνωση των χειλιών, μπορεί να βρίσκονται σε δυσανάλογα μειονεκτική θέση. Αν και αυτές είναι πτυχές της παράδοσης «κατά τη διάρκεια της ημέρας», μπορεί η εκπαίδευση και η εξάσκηση πριν από την παράδοση της διάλεξης να είναι χρήσιμες για τη διόρθωση ή την τροποποίηση πρακτικών που άσκοπα θέτουν σε μειονεκτική θέση ορισμένους φοιτητές με αναπηρία.

Όπου οι διδάσκοντες κάνουν εκτενή χρήση γενικών εξόδων, διαγραμμάτων ή γραφής στον πίνακα, πρέπει να τους υπενθυμίζεται να παρέχουν ένα σχόλιο για το τι κάνουν ή ιδανικά να παρέχουν το αρχικό υλικό πριν από τη διάλεξη. Αυτό είναι χρήσιμο για όλους τους φοιτητές.

Μια περαιτέρω πτυχή της παράδοσης που μπορεί επίσης να απαιτεί προηγμένη σκέψη ή προετοιμασία είναι ο ρόλος του καθηγητή στη χρήση βοηθητικών βοηθημάτων ή βοηθών φοιτητών με ειδικές ανάγκες. Οι απόψεις σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των φοιτητών που βιντεοσκοπούν τις διαλέξεις εκφράζονται συχνά με κάποια δύναμη. Η άποψη του Horgan ότι οι αποτελεσματικές διαλέξεις «εκτινάζουν τους φοιτητές από τον παθητικό, στενογραφικό ρόλο» υποδηλώνει την αξία των καθηγητών να προετοιμάζουν όλους τους φοιτητές, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών με ειδικές ανάγκες, για τη μεγιστοποίηση της χρησιμότητας της παρακολούθησης των διαλέξεων.

Η ηχογράφηση των διαλέξεων επιτρέπεται και ενθαρρύνεται.

Η εγγραφή κασετών και η μεταγραφή είναι δυνατές, αλλά συνήθως δεν είναι πρακτικές, δεδομένου του χρόνου που απαιτείται. Μια άλλη επιλογή είναι ο σπουδαστής να χρησιμοποιήσει γραφέα, αλλά καθώς το υλικό του μαθήματος είναι διαθέσιμο είτε σε απευθείας σύνδεση είτε σε έντυπη μορφή, αυτό συνήθως δεν θα ήταν απαραίτητο.

Σε ορισμένα ακαδημαϊκά πλαίσια, η ιδέα των σπουδαστών να μαγνητοσκοπούν διαλέξεις προκαλεί εύλογες ανησυχίες σχετικά με την καταγραφή ευαίσθητων πληροφοριών, για παράδειγμα σε ένα ιατρικό, κλινικό πλαίσιο διδασκαλίας, εάν οι πληροφορίες για κατονομαζόμενους ασθενείς πρόκειται να είναι μέρος του θέματος της διάλεξης. Αλλά γενικότερα, εάν η εγγραφή μιας διάλεξης με μαγνητόφωνο είναι το μοναδικό μέσο για έναν μαθητή με αναπηρία να καταγράφει όσα άλλοι φοιτητές μπορούν να ηχογραφήσουν γραπτώς, τότε μπορεί να είναι δύσκολο να υπερασπιστεί κανείς μια άρνηση να επιτρέψει σε έναν μαθητή αυτό το μέσο εργασίας. Θα πρέπει επίσης να ειπωθεί ότι μπορεί να είναι ενοχλητικό για έναν φοιτητή να πλησιάσει έναν λέκτορα και να ζητήσει άδεια να χρησιμοποιήσει συσκευή εγγραφής. Οι ξεκάθαρες πολιτικές σχετικά με αυτό, και μάλιστα για άλλα θέματα, όπως η διαθεσιμότητα σημειώσεων και περιγραμμάτων διαλέξεων σε ιστοσελίδες τμημάτων, είναι χρήσιμες για τους φοιτητές. Αν και δεν υπάρχει καμία

προσποίηση ότι οι πολιτικές του τμήματος είναι πάντα εύκολο να επιτευχθούν, θα πρέπει να σημειωθεί ο αρνητικός αντίκτυπος στους φοιτητές με ειδικές ανάγκες που δεν γνωρίζουν πώς θα καλυφθούν οι ανάγκες τους από το μεμονωμένο διδακτικό προσωπικό.

Η ευκαιρία για τους διδάσκοντες να προετοιμαστούν για συγκεκριμένους φοιτητές με ειδικές ανάγκες εξαρτάται εν μέρει από το εάν υπάρχει ένα σύστημα επικοινωνίας που επιτρέπει την προηγούμενη επαφή ή τη μετάδοση πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένους φοιτητές. Από εκεί και πέρα, υπάρχει ανάγκη να γνωρίζουμε εκ των προτέρων, μέσω των συνεδριών εκπαίδευσης του προσωπικού, τις πρακτικές που βοηθούν ή εμποδίζουν τη συμμετοχή των φοιτητών με αναπηρία στις διαλέξεις.

Δεδομένου ότι ορισμένοι φοιτητές μπορεί να έχουν δυσκολία στην πρόσβαση σε υλικό που παρουσιάζεται προφορικά και άλλοι φοιτητές μπορεί να έχουν δυσκολία στην πρόσβαση σε οπτικό υλικό, τότε ένας απλός εμπειρικός κανόνας θα ήταν ότι η εξάρτηση από έναν τρόπο θα πρέπει να αποφεύγεται όσο το δυνατόν περισσότερο. Οι πρακτικές που αποτελούν παράδειγμα αυτών των εμπειρικών κανόνων στο πλαίσιο μιας διάλεξης θα περιλαμβάνουν:

- ανάγνωση του περιεχομένου των διαλέξεων
- περιγραφή διαγραμματικού υλικού ή παρουσιάσεων
- καταγραφή της νέας ορολογίας και συγχρόνως της ορθογραφία της
- υποστήριξη της παράδοσης της διάλεξης με περιγράμματα ή φυλλάδια ή στον Ιστό.

Επιπλέον, υπάρχουν ορισμένες πρακτικές που είναι ιδιαίτερα σημαντικές όταν οι φοιτητές που είναι κωφοί ή βαρήκοοι βρίσκονται, ή μπορεί να είναι, στην τάξη. Αυτές οι πρακτικές περιλαμβάνουν:

- επαναλαμβανόμενες ερωτήσεις από το ακροατήριο, για να μπορέσουν οι φοιτητές να διαβάσουν από τα χείλη αυτό που ειπώθηκε από έναν μαθητή του οποίου τα χείλη δεν ήταν ορατά
- χρήση μικροφώνων που παρέχονται, έτσι ώστε οι φοιτητές που βασίζονται σε τέτοια συστήματα να μην χρειάζεται να ζητούν τη χρήση τους

- διασφάλιση ότι τα χείλη είναι ορατά στους φοιτητές, διατηρώντας τα γένια ή το μουστάκι κομμένα, διασφαλίζοντας ότι το πρόσωπό σας δεν είναι σιλουέτα στο φως του φόντου, διασφαλίζοντας ότι το πρόσωπό σας είναι καλά φωτισμένο
- χρήση εστιασμένου φωτισμού όταν το θέατρο διαλέξεων είναι σκοτεινό για, για παράδειγμα, προβολή διαφανειών
- παραμονή σε ακινησία στο μπροστινό μέρος του αμφιθεάτρου
- χρήση του μικροφώνου και του πομπού ενός συστήματος ραδιοβοήθειας, κατόπιν αιτήματος.

2.3 Μετά από διαλέξεις

Όποια και αν είναι η εμπειρία των φοιτητών από μια διάλεξη, συνήθως επιδιώκεται ότι οι φοιτητές θα πρέπει να βασίζονται σε ό,τι έχει κερδίσει από τη διάλεξη, και αυτό μπορεί να περιλαμβάνει αναφορά στα αρχεία των διαλέξεων τους.

Μερικές φορές γίνεται διάκριση ανάμεσα στη λήψη σημειώσεων και στη λήψη σημειώσεων. Μερικοί φοιτητές μπορεί να «κρατούν» σημειώσεις στις διαλέξεις και να «κάνουν» σημειώσεις αργότερα, δηλαδή να επεξεργάζονται ενεργά ή να εργάζονται με τις σημειώσεις που έχουν κρατήσει. Όλοι οι φοιτητές μπορούν να επωφεληθούν από συμβουλές σχετικά με τους τρόπους «δημιουργίας» σημειώσεων. Η χαρτογράφηση του μυαλού είτε με στυλό και χαρτί, είτε με υπολογιστή, βρέθηκε ότι είναι χρήσιμη από πολλούς φοιτητές, ιδιαίτερα εκείνους που προτιμούν να οργανώνουν το υλικό με οπτικό και όχι κείμενο.

Οι διδάσκοντες ποικίλλουν ως προς τις σημειώσεις που περιμένουν να «πάρουν» οι φοιτητές και οι φοιτητές που εκτίθενται σε πολλούς διαφορετικούς διδάσκοντες είναι πιθανό να βοηθηθούν εάν οι μεμονωμένοι διδάσκοντες κάνουν σαφές τι πιστεύουν ότι πρέπει να κάνουν οι φοιτητές με τις σημειώσεις που έχουν «πάρει».

Ακόμη και όταν η ποιότητα ήχου μιας μαγνητοφωνημένης διάλεξης είναι καλή, η αποτελεσματική χρήση μαγνητοφωνημένων διαλέξεων μπορεί να μην είναι απλή. Οι

φοιτητές μπορούν να επωφεληθούν από την καθοδήγηση για την ανάπτυξη ενός συστήματος για την ανάκτηση πληροφοριών από τις κασέτες, ίσως με την ευρετηρίαση του τόνου των κασετών, ή με την προσεκτική καταλογογράφηση ή την επισήμανση των κασετών και την τήρηση αρχείου των βασικών ιδεών της διάλεξης. Η λήψη μαγνητικών διαλέξεων στο σπίτι για μεταγραφή σε μεταγενέστερο στάδιο μπορεί να είναι πολύ χρονοβόρα και οι φοιτητές που το κάνουν αυτό μπορεί να επωφεληθούν από τις συμβουλές των καθηγητών σχετικά με το εάν αυτή είναι πιθανό να είναι μια επιτυχημένη στρατηγική για μελέτη.

Όπου οι διδάσκοντες θεωρούν ότι ένα από τα κύρια οφέλη των διαλέξεων είναι να κατευθύνουν τους φοιτητές προς περαιτέρω πόρους και πηγές πληροφοριών, υπάρχει ανάγκη να ληφθεί υπόψη η προσβασιμότητα σε αυτό στο οποίο κατευθύνονται οι φοιτητές. Εάν οι φοιτητές που συνήθως χρησιμοποιούν σάρωση και προγράμματα ανάγνωσης οθόνης για πρόσβαση σε κείμενο παραπέμπονται σε μια κύρια, χειρόγραφη, ιστορική πηγή, μπορούν να διατεθούν οι υπηρεσίες ενός αναγνώστη; Εάν οι φοιτητές κατευθύνονται σε σύντομο δανεισμό υλικού στη βιβλιοθήκη, υπάρχουν ρυθμίσεις για τους φοιτητές που χρειάζονται μεγαλύτερη πρόσβαση σε αυτά, ίσως για επαναδιαμόρφωση σε δίσκο; Εάν οι φοιτητές αρχιτεκτονικής κατευθύνονται να κοιτάξουν ένα τοπικό μέρος αρχιτεκτονικού ενδιαφέροντος πριν από την επόμενη διάλεξη, μπορούν να γίνουν ρυθμίσεις για τη βιντεοσκόπηση του ιστότοπου όπου διαφορετικά θα ήταν απρόσιτος σε έναν φοιτητή που χρησιμοποιεί ένα βοήθημα κινητικότητας, όπως αναπηρικό καροτσάκι;

Το έργο της διασφάλισης ότι όλοι οι φοιτητές, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών με ειδικές ανάγκες, μπορούν να επωφεληθούν από αυτό που παρέχεται πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις διαλέξεις, είναι αναμφίβολα δύσκολο. Αυτό υπογραμμίζει την αξία της συλλογής και της ανταπόκρισης στα σχόλια των φοιτητών. Έλαβαν οι φοιτητές τις πληροφορίες που θέλατε; Είχαν έμπνευση; Μπόρεσαν να συμμετάσχουν; Πρέπει να ληφθεί υπόψη η προσβασιμότητα της μορφής με την οποία αποσπάτε και αποδέχεστε σχόλια. Μερικοί φοιτητές δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση σε τυπικά έντυπα αντίγραφα κειμένου και όπου αναζητούνται σχόλια σε έναν ιστότοπο , ο ιστότοπος πρέπει να είναι κατάλληλα κατασκευασμένος ώστε οι φοιτητές που χρησιμοποιούν λογισμικό ανάγνωσης οθόνης να μπορούν να τον διαβάσουν.

Ίσως η επαναλαμβανόμενη διαβεβαίωση σε όλους τους φοιτητές ότι ο καθηγητής είναι διαθέσιμος, σε καθορισμένες ώρες, για περαιτέρω διαβούλευση σχετικά με οποιαδήποτε προβληματική πτυχή της διάλεξης είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να βεβαιωθείτε ότι κανένα ουσιαστικό μειονέκτημα του μαθητή δεν θα διαφεύγει της προσοχής.

3. Αντανάκλαση από τη νομική γωνία

3.1 Όταν προετοιμάζω και παραδίδω διαλέξεις, υπάρχουν νομικές υποχρεώσεις που πρέπει να γνωρίζω;

Οι διαλέξεις, τα θέατρα διαλέξεων και το υλικό διαλέξεων παρατίθενται στον Κώδικα Πρακτικής του Μέρους IV του DDA, που τροποποιήθηκε το 2007, ως υπηρεσίες στην παροχή των οποίων πρέπει να αποφεύγονται οι διακρίσεις. (Οι τροποποιήσεις στο Μέρος IV του DDA επαναπροσδιόρισαν τις διακρίσεις και απαρίθμησαν 4 είδη: Άμεση, Αποτυχία να γίνουν εύλογες προσαρμογές, Σχετικά με την αναπηρία και Θυματοποίηση .) Δεν υπάρχει υπεράσπιση για την αποτυχία να γίνουν εύλογες προσαρμογές που απαιτούνται από φοιτητές με αναπηρία. Διάφοροι παράγοντες μπορούν να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό του λογικού.

Οι προσαρμογές που είναι λογικό να γίνουν σε σχέση με τις διαλέξεις μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με τη φύση του ιδρύματος, το μέγεθος και τους πόρους του και την επίδραση της αναπηρίας στον μεμονωμένο μαθητή. Παράγοντες που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση του τι είναι λογικό θα περιλαμβάνουν τη διατήρηση της ικανότητας και άλλων ακαδημαϊκών προτύπων, το κόστος, την πρακτικότητα και τα ενδιαφέροντα άλλων φοιτητών. Ο γενικός στόχος είναι να αποφύγετε το ουσιαστικό μειονέκτημα των φοιτητών με ειδικές ανάγκες στις διαλέξεις σας. Για παράδειγμα, είναι πιθανό να μειονεκτήσετε ουσιαστικά έναν κωφό μαθητή που διαβάζει τα χείλη, εάν συχνά γυρνάτε την πλάτη σας στην τάξη ενώ κάνετε διάλεξη.

3.2 Δεν υπάρχει περίπτωση να μάθω εκ των προτέρων ποιοι είναι οι φοιτητές με αναπηρία στην τάξη μου! Ωστόσο, θεωρώ ότι γνωρίζω πραγματικά εάν οι φοιτητές με αναπηρία το έχουν πει σε κάποιον άλλο στο ίδρυμα;

Όταν ένας μαθητής έχει ενημερώσει κάποιον εντός του ιδρύματος ότι είναι ανάπηρος, το ίδρυμα «ξέρει». Αυτό σημαίνει ότι τα συστήματα επικοινωνίας μέσω των οποίων μπορείτε να μάθετε για τις ιδιαίτερες ανάγκες των φοιτητών στις διαλέξεις σας πρέπει να είναι επαρκώς εύρωστα ώστε να φτάσουν σε εσάς οι απαραίτητες πληροφορίες.

Σε κάθε περίπτωση, το καθήκον για εύλογες προσαρμογές είναι προκαταρκτικό. Εάν έχετε σκεφτεί τις πιθανές ανάγκες των φοιτητών με αναπηρία στις διαλέξεις σας, τότε ίσως μπορέσατε να κάνετε τις απαραίτητες προβλέψεις χωρίς να γνωρίζετε όλες τις ατομικές απαιτήσεις όλων των φοιτητών με αναπηρία στις διαλέξεις σας. Επιπλέον, θα αποφύγετε την ανάγκη των φοιτητών με αναπηρία να αποκαλύπτουν ότι είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, κάτι που μπορεί ούτως ή άλλως να επιθυμούν να παραμείνουν εμπιστευτικές.

3.3 Ανησυχώ ότι εάν κάνω τις σημειώσεις της διάλεξής μου διαθέσιμες στον ιστότοπο του τμήματος , οι φοιτητές θα σταματήσουν να έρχονται στις διαλέξεις. Με ποιους τρόπους μπορεί να απαιτήσει ο νόμος να εγκαταλείψω τις πρακτικές διαλέξεων;

Ίσως πρέπει να σκεφτείτε εάν είστε έτοιμοι να υπερασπιστείτε πρακτικές, όσο αγαπημένες κι αν είναι. Δεν υπάρχει υπεράσπιση στο Μέρος IV του DDA όπως τροποποιήθηκε το 2007 για την αποτυχία να γίνουν εύλογες προσαρμογές. Στον καθορισμό του τι είναι μπορείτε να σκεφτείτε:

- την ανάγκη διατήρησης ακαδημαϊκών και άλλων προδιαγεγραμμένων προτύπων
- τους οικονομικούς πόρους που διαθέτει ο αρμόδιος φορέας
- επιχορηγήσεις ή δάνεια που ενδέχεται να είναι διαθέσιμα σε φοιτητές με ειδικές ανάγκες (και μόνο φοιτητές με ειδικές ανάγκες) με σκοπό να τους δοθεί η

δυνατότητα να λαμβάνουν φοιτητικές υπηρεσίες, όπως επιδόματα φοιτητών με ειδικές ανάγκες

- το κόστος λήψης ενός συγκεκριμένου βήματος
- ο βαθμός στον οποίο είναι πρακτικό να γίνει ένα συγκεκριμένο βήμα
- ο βαθμός στον οποίο διαφορετικά θα παρέχονται βοηθήματα ή υπηρεσίες σε άτομα με ειδικές ανάγκες ή φοιτητές
- υγεία και ασφάλεια απαιτήσεις
- τα σχετικά ενδιαφέροντα άλλων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων άλλων φοιτητών.

Είναι πιθανό να είναι δύσκολο να υπερασπιστείτε την αποτυχία να κάνετε μια προσαρμογή που κάνουν οι περισσότεροι ή πολλοί άλλοι καθηγητές, εκτός εάν υπάρχουν ουσιώδεις και ουσιαστικοί λόγοι για τους οποίους οι συνθήκες ή η φύση της διάλεξής σας είναι διαφορετική από τη δική τους.

3.4 Ο προϋπολογισμός του τμήματός μας δεν θα μπορέσει ποτέ να πληρώσει για υποτιτλισμό βίντεο, λήψη σημειώσεων διαλέξεων στον Ιστό, ανακαίνιση αιθουσών διαλέξεων και ούτω καθεξής. Σίγουρα ο νόμος δεν μπορεί να μας υποχρεώσει να παρέχουμε ή να αλλάξουμε αυτό που δεν έχουμε την πολυτέλεια να παρέχουμε ή να αλλάξουμε;

Τα δικαστήρια θα εξετάσουν τους οικονομικούς πόρους που διατίθενται σε ολόκληρο το ίδρυμα και όχι σε συγκεκριμένες υπηρεσίες. Εάν πιστεύετε ότι απαιτείται μια συγκεκριμένη προσαρμογή, ίσως χρειαστεί να παραπέμψετε το θέμα σε εκείνους στο πανεπιστήμιο που μπορούν να διαθέσουν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους.

4 . Περαιτέρω πόροι

Accessibility Site http://www.learningservices.strath.ac.uk/access/

'How can you make reasonable adjustments before you know the disabled students who need them?' The Skill Journal, Issue 73, July 2002 http://www.skill.org.uk/

Accessible Curricula, Carol Doyle and Karen Dobson Available on http://www.techdis.ac.uk

For information on making electronic material accessible see: TechDis website: http://www.techdis.ac.uk

Lectures, seminars and tutorials http://www.plymouth.ac.uk/assets/SWA/6.Lectures.pdf

Accessible web-casts http://www.jisclegal.ac.uk/Webcast/accesswebcast.html

Inclusive teaching and learning web-site, University of Tasmania http://www.utas.edu.au/tl/supporting/inclusive/index.html

'See it Right - new approaches to information for blind and partially sighted people' RNIB http://www.rnib.org.uk/xpedio/groups/public/documents/publicwebsite/public_printdesign.hcsp

Disability Discrimination Act 1995 Part 4, Code of Practice (revised) for providers of post 16 education and related services. http://www.equalityhumanrights.com/en/publicationsandresources/Disability/Pages/Education.aspx